

36703

030040628

80/65

Odprto pismo

ravnatelja Gustava Pirca Bohinjcem in vsem tistim, katere gre mari.

Tukaj izhajajoči katoliški dnevnik »Slovenec«, kateri mi je podtikal, da sem v zvezi z znano interpelacijo v državnem zboru glede prodaje bohinjskih planin, me naravnost pozivlje pojasniti, kaj je na tem resnice, in v kakšni zvezi sem jaz z govorico v Bohinju glede podpor za planine. Ne da bi me imenovani list k temu pozval, storil bi to vse eno, in sicer iz mnogih nagibov, ker imam marsikaj povedati ter se ob enem hočem dotakniti v katoliškem »Slovincu« objavljenih napadov na mojo osebo zaradi mlekarstva, posebno pa zato, da razkrinkam Bohinjcem, seveda le pametnim, spletkarije one ničvredne osebe, ki je vir vseh zlobnih napadov in tudi deloma vir izmišljenih govoric.

Precej, ko je bila interpelacija po dru. Schalku v državnem zboru podana

je bila v »Slovcu« priobčena notica, ki je skrito, a vendar jasno kazala na me kot provzročitelja. »Slovenski Narod« je takoj v posebnem članku dokazal neumnost trditve, da bi bili naši državni poslanci in sploh kdo od narodne stranke deležen te interpelacije, ker se narodna stranka ne strinja z njo in ker je ona isto tako za vse, kar se more pridobiti za našega kmeta. Kot odgovor na ta članek »Slov. Naroda« priobčil je »Slovenec« članek, s katerim hoče resnična izvajanja »Slov. Naroda« kot hinavstvo spodbijati, mene pa čisto nedolžno napadati. »Slovenec« je 5. junija namreč pisal: »Liberalni lopovi, ki za hrbtom v divjem sovraštvu skušajo uničiti našega kmeta, so seveda tudi hinavci. Lagati znajo še bolj nego kleti. V tem smislu je prav lahko umljiv članek, v katerem hoče »Narod« oprati sebe in svoje poslance sodelovanja proti bohinskim kmetom.« »Slovenec« še dostavlja, »da je dolžan še nekaj besedij izpregovoriti za ljudi, ki imajo še kaj razuma, da jim pojasni »Narodove« laži«. Vsa

ta »Slovenčeva« pisava je skoz in skoz **zlagana** ter ima le namen, nevedne bralce loviti na svoje limanice, kajti mislijo si: »naši neumni kmetje nam bodo že verjeli, saj resnice tako ne poznajo, ker jim prepovedujemo brati »Slov. Narod«. In kaj je resnice na tem?

Ko je dr. Schalk podal interpelacijo, prišel je državni poslanec gosp. Pogačnik precej k dru. Tavčarju ter mu izjavil, da dobro ve, da niso v nobeni zvezi z interpelacijo ne slovenski liberalni Slovenci, ne baron Schwegel, ter je prosil dra. Tavčarja, če se sme sklicavati pri ministrskem predsedniku nanj in na njegove tovariše, ko bo prosil, da se interpelacija ne vpošteva. Dr. Tavčar je temu samo ob sebi umevno pritrdil. Kmalu pa pride na Dunaj gori navedena številka »Slovenca«, ki je narodno napredno stranko tako surovo z lopovi, lažnjivci itd. nažgala. Vsled tega dr. Tavčar reče Pogačniku: Lepi kavalirji ste, poprej okolo nas prosjačite, potem nas pa napadate. Poslanec Pogačnik odgovori, da bo precej pisal »Slovincu«, da morajo ta članek popraviti. Poznam g. Pogačnika kot poštenjaka, ki je svojo obljubo gotovo

izpolnil tembolj, ker njegova obljuba velja za moško besedo, katero kot rezervni častnik že tako ne sme prelomiti. »Slovenec« je tedaj dobil pristna poročila in vendar ne prekliče svojih **lažij**, češ, kaj bodo pa njegovi bralci rekli, ako zvedo, da je prav za prav lažnik. Pri »Slovincu« pa ne vedo le od Pogačnika, da so vsa ta sumničenja laži, oni vedo to tudi od gg. poslancev Povšeta in Žitnika, oni vedo tudi, da nisem jaz v nobeni zvezi z dotično interpelacijo, in kako bi tudi bil, saj ne poznam ne osebno ne po pismih nobenega od onih 22 vsemenskih poslancev, od katerih izvirajo interpelacije, zadevajoče našo deželo. Kdo je dal podatke za interpelacijo o bohinjskih gozdih, to sicer meni nič mar, da so pa prišli iz strokovnih krogov, to je očitno, in če bi gospoda okoli »Slovenca« ne rabila »kmetijstvo« le kot sredstvo za gonjo proti »liberalnim lopovom«, marveč naj bi raje malo razmere proučevala, potem bi kmalu našla, kdo hoče na novo iznajdi pokraševanje Bohinja in iskati prepovedane gozdove, katerih v Bohinju ni, a so jih hoteli narediti.

Odgovoriti mi je še na sumničenja moje osebe, da sem jaz delal proti koristi Bohinjcev v tej zadevi, to pa zato, ker je »Slovenec« enkrat naravnost namignil na-me, ker me je v članku o bohinjskih gozdih tudi napadel in me porabno spravil med liberalne lopove, lažnike in hinavce. Govoriti pa hočem tudi zato, ker sem bil od »Slovenca« samega pozvan, in ker mi je neki pošten Bohinjec, ki se kot skoz in skoz pobožen mož vendar ne da preslepiti, sledeče pisal: »...če je na tem res kaj resnice, prosim, pišite mi, ker se ne spoznam več in pišite tudi dru. Tavčarju, da naj miruje zarad naših planin.« Znano mi je, de je dobil dr. Tavčar iz Sela pri Bledu ravno tako pismo, kar znači, kako zna klerikalna stranka **z lažmi** kmete ščuvati. — Vi, kmetje, pa vender sprevidite enkrat iz tega, da »Slovenec« in »Domoljub« že dobro vesta, da le tedaj teče voda na njih mlin, ako lažeta in laži ne prekličeta, in da le tedaj moreta imeti uspeh, če kmetom prepovedujeta bratilsto, iz katerih bi čuli drugo plat zvona. Kar se tiče dra. Tavčarja, sem

že gori omenjal, da so vse govorice le laži in izbruh »divjega sovraštva«, katerega »Slovenec« nam očita. Isto tako sem že gori omenjal, da jaz že zaradi tega ne morem biti v nobeni zvezi z interpelacijo, ker z nikomur od imenovanih poslancev nisem v nobeni katerikoli zvezi. Vi Bohinjci me pa poznate, koliko sem se vedno potrudil za Vas, in le čudno bi se mi zdelo, če bi me kateri izmed Vas, izvzemši znanega, sodnijsko priznanega lopova v Bohinju, smatral sposobnega za tako lopovščino. Vprašajte le katerikoli klerikalnega poslanca, če se upa danes še javno trditi, da so prišli podatki za interpelacijo od kateregakoli Slovenca na Kranjskem.

Laž je od »Slovenca«, ki sedaj trdi, da se sem jaz takrat potegoval za Bohinjsce, ko sem bil še v slovesu pri klerikalstvu, temveč je res, da me je »Slovenec« blatil že leta poprej ob deželnozborski volitvi, in da nisem Bohinjecem nikdar zameril, ker me niso volili, to ravno nasprotno, potem sem zanje še veliko bolj deloval. Vsak Bohinjec pa tudi dobro ve, da so bili dotični ostri članki v »Kmetovalcu« izvirno delo, ne pa, kakor zopet »Slovenec« **laže**, ponatis iz njego-

vih člankov, kajti bile so v vseh šestih dolgih člankih le cele štiri vrstice ponatisnjene iz »Slovenca«. Odkrito pa priznam in se še danes kesam, da sem tiste članke prijavil, kajti škodili so mi veliko, a koristili pa nič, ne meni, ne Vam. Istotako je trditev, da sem se jaz glede teh člankov obračal do kakega poslanca, čisto navadna laž »Slovenca«, ker jaz sem bil takrat o teh razmerah bolj poučen, kakor sploh kateri Slovenec. Kje so pa takrat bili tisti rešitelji kmeta, ki imajo danes polna usta za njega, a niso ob največji stiski Bohinjcev niti mazinca nagnili? Ko sem bil jaz ob času tiste deželnozborske volitve pri nekem veljaku obrtne družbe na Javorniku, da naj družba dela za-me, odgovoril mi je odkritosrčno, da ne morejo biti proti mojemu protikandidatu, ker jim je šel vedno na roke, in kdor ni takrat razumel, kaj sem jaz hotel reči v mojem prvem članku, ta menda danes razume. Jaz sem takrat pisal: »Da moramo pripisati vse hudo, ki je zadelo gorenjske planšarje, žalibog le na račun tistim sokristjanom, ki so se v potu svojega obraza trudili najti potov, po katerih je bilo mogoče vjeti in

oslepiti kmeta, in onib, ki so s svojim vpljivom te ljudi podpirali in kmete pregovarjali, oziroma silili, da naj se udajo na škodo svojem interesu.« Tem ljudem se imajo zahvaliti ubogi Bohinjci za svojo revščino in ti ljudje stoje še dandanes v bliščečem slovesu klerikalstva! Sedaj presodite, Bohinjci, kje Vam je iskati prijateljev in kje lopove?!

»Slovenec« **laže** potem zopet naprej, češ, da se je potem pod ministrom Thunom nehalo moje delovanje. Ali ne more priznati vsak Bohinjec, zlasti pa Starofužinčan, ki se kaj briga za bohinjske razmere, da sem do zadnjega časa delal, če ravno ni moja dolžnost se brigati za Bohinjce? Ravno v tej dobi sem dajal največ svetov, delal prizive, ki so držali, ker so mi bile znane razmere, rešil sem jim skoraj zgubljeno pravico do plovbe po jezeru, ker sem se sam spustil le zarad njih v veliko in nevarno pravdo, da si je bila meni ponudena plovba, ako mirujem, za celi dve kroni. Le meni se imajo zahvaliti Starofužinčani, da so dobili lansko leto tako vročo zaželeno dovolitev za razdelbo pašnikov. In slednjič, kar je najbolj v zvezi s to novo kleri-

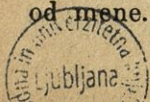
kalno gonjo proti meni: Ali nisem bil jaz tisti, ki sem še lansko jesen na javnih predavanjih v Srednji vasi, v Boh. Bistrici in na prostem pri svoji vilii ob jezeru ljudi z vso vnemo prigovarjal, naj ponudene parcele kar hitro kupijo, naj nikar nič ne »glihajo« in naj se ne boje glede denarja, ker je tega občinam proti amortizaciji prav lahko dobiti! To lahko potrdita oba gg. župnika v Bohinju, ki sta bila navzoča in veliko veljavnih mož. Kje pa je bil takrat kaplan Oblak, v tistem odločilnem času? Zakaj pa takrat ni letal od hiše do hiše in ljudi prigovarjal, on, ki ima gorenjo dolino v žepu svojega telovnika? Bohinjci naj vso krivdo zvrnejo, če sedaj, ko se je vse zakasnelo, ne bo šlo tako gladko z nakupom planin (kakor čujem je dotična interpelacija žalibog precej izdala,) edinole na kaplana Oblaka, ker zato zadevo ni hotel toliko delati, kakor ob volitvah proti meni.¹⁾ Sicer naj se pa Bohinjci le tolažijo, ako bi bili mene, »liberalnega lopova«, volili, prišli bi v pekel, tako so jim pa nebesa naprej

¹⁾ Glej dodatek tega pisma na koncu.

zagotovljena in vrhu tega pekel na zemlji. Sicer je pa res, da kakor meni, tudi Oblaku ni potrebno se brigati za take reči, če se sem pa jaz vendar brigal, izhaja od tod, ker imam vedno srce za kmeta, Oblak pa ima srce le za »kmetsko organizacijo«, ki v glavah naših fanatikov more imeti le obliko zadruge, še boljše, obliko konsumnega društva. Kaj je nakup prepotrebnih gozdov brez zadružne podlage, proti prodaji cukra, kofeta, čaja, ruma, lepih velikonočnih razglednic komad po 30 h i. t. d. na zadružni podlagi? Prav nič, kmet, ki ne kupuje konsulskega cukra, je za nič, če bi tudi na svojo roko pokupil in zastonj razdelil vse bohinjske gozde brez zadružne podlage!

15. junija t. l. je »Slovenec« iz znane roke prejel dopis in pojasnila o »Bohinjskih razmerah«, ki kar mrgole samih **lažij in obrekovanj**, obojna seveda v zaviti obliki. Da bodem krajši, ne bom razpravljal o vseh teh budalostih, ker jih spozna kot take celo najpriprostejši Bohinjec in tudi ne o rečeh, ktere meni nič mar niso, a se mi vendar podtikajo. — »Slovenec« piše, da se širi po Bohinju govorica, da bi dobili Česnjani 2000 K, in Fužinčani

800 K podpore za planine, ako ne bi se bili zapisali v »Kmetijsko društvo« v Srednjivasi ter dostavlja, da se ta govorica širi, od kar sem bil jaz v Binkoštih v Bohinju in me končno pozivlje da naj razjasnim, da nisem s tem govoricam v nobeni zvezi, da si par vrst poprej prav hinavsko privzgojeno zavija oči in piše: Bog si ga vedi odkod ona govorica o podporah in planinah? Trditev o takih podporah je sama na sebi velika budalost, saj vsak ud kmetijske družbe že od 30. aprila t. l. vé vsled razpisa v 8. št. Kmetovalca, da je ministrstvo dalo u bogih 1000 K za izboljšanje planin ne le za Bohinj, temveč za celo deželo. Ako je ministrstvo dalo za planine cele dežele 1000 K, za mlekarstvo v l. 1901 za celō deželo le 2000 K, potem se ne bo dalo eni politični občini kar 2800 K podpore samo za planine. Isto tako je **zlagano** v »Slovencu«, da bi jaz kaj govoril o izstopu iz Kmetijskega društva t. j. prav za prav iz konsumnega društva v Srednji vasi. To je čisto podla **laž**, na katero se mi niti ne zdi vredno odgovarjati, kajti nihče ni slišal kake besede o tem smislu od mene.

Če ni »Kmetijsko društvo« v Srednji vasi še dobilo izplačane podpore za mlekarstvo v l. 1900, je samo krivo in name krivdo zavračati je čisto navadna lumparija. Ministrstvo je podporo dovolilo in imenovanemu društvu potom glavarstva prijavilo, da ima kmetijska družba (ne jaz) denar z naročilom v roki, da se izplača, kadar se bo mlekarstvo »Kmetijskega društva« združilo z že obstoječo mlekarsko zadrugo v Srednji vasi. Dokler tega pogoja ne izvršite, in dokler družba ne dobi drugačnej naloge, Vam glavni odbor prav gotovo ne bo izplačal podpore. Vse kar o tem pišete in zavijate, je čisto navadno hujskanje.

Kot dodatek naj še pristavim, kako malo poznajo matadorji srednjevaške zadruge zadružni zakon, kajti oni pišejo v »Slovincu«, da so se vpisale mlekarne v zadrugo, vsled česar smejo nositi mleko brez vsake odgovornosti v srednjevaško zadrugo. Torej ima ta zadruga ude nove vrste, brez vsakega jamstva! Kolikor je nam znano, zakon tega ne pripušča in namen te trditve je menda ljudi **nalagati**, da so jih lažje spravili v zadrugo.

Gospodje od te zadruge sploh niso vselej v posebni prijaznosti z resnico, drugače bi seveda že ne imeli nobenega uda, saj so celo ob priliki nove prošnje na ministristvo pozabili na svojo firmo, katero po zakonu edino smejo rabiti, **ter so rabili firmo naše družbe. Laž** ima kratke noge!

Srednjevaška zadruga je prosila svoj čas za državno podporo, v kateri je popisala svoje lepe, za mlekarstvo zidane (sicer neporabne) prostore in je dodala celo načrt teh šentano dragih prostorov, sedaj pa naenkrat v nasprotju s to prošnjo smatra ministrsko zahtevo samo ob sebi skoraj nemogočo. Strast je slepa!

Prav infamna in premišljeno izrečena je **laž** »Slovenca«, da je kmetijska družba katerikrat pisala, da se mlekarnam v Česnjici, Srednji vasi in Fužini ne more dati podpora, ker so jo že pred dobile. Jaz ne vprašam hinavsko, Bog si ga vedi, odkod ta **laž**, ampak naravnost rečem: od Vas lopovov in hinavcev, ki hočete ljudi proti meni hujskati.

Da bo svet izvedel, kako delujejo hujskači v Bohinju, prijavim sledeče brez-

imno pismo, katero sem ravnokar dobi iz Bohinja. Pismo slovi:

Vam naznanjam, da se je včeraj po Vašem kolegu (kdo je ta?) pri občnem zboru sklenila res Vaša želja, da se mora mlekarska zadruga iz kmetijskega društva izbrisati, kmetijsko društvo pa ni nič zahtevalo, da se moramo iz kmetijske družbe izbrisati. Čegava stran je tedaj boljša, ali kmetijsko društvo, ki je že tisoče prineslo Bohinju (menda v obliki cukra in kofeta. Opom.) ali Vi, ker Vam po Vašem ne tulimo v kozji rog (kozji rog ne da več glasu, ker Vas je Oblak že vanj ugnal. Opom.) in ste dali z dr. Tavčarjem v zvezi vednost Vsenemcem v drž. zboru, da so interpelirali vlado, da se Bohinjcem ne sme prodati zemljišče c. kr. erarja, samo zato, da bi nam prezasluženega g. Pogačnika ogrdili in bi nas v kremplje vjeli. Ali ste torej kmetski prijatelj? Ako ste kmetski prijatelj, kaj Vam je mari, če je sira v kmetijsko družbo vpisana in ker je kmetijsko društvo član „Gosp. zveze“ vam je „Gosp. zveza“ že nekaj sira spečala, pa bi nam bila vsega, da niste Vi po Vaših kolegih ljudi slepili. Pa se že spregledujejo, torej, če ste Vi kmetski prijatelj, pa bi bili Vi sir spečali, ste ga pa le po narodih dvali

da je za prašiče, ker drugi ni o sirarni govoril kakor D. Pa zdaj ste zabranili, da ne bo morečiti „Gosp. zveza“ sira več vzela in zato pa Vi preskrbite, da se spravi proč, **drugače Vam bo še trda predla**, ali pa Vi sami naravnost naznanite, da ste voljni, da je še sirarna pri kmetijskem društvu. Torej dve poti sta, da nam sir spečate in nazaj v dobro ime daste, ali pa nas tako pustite, da bo „Gosp. zveza“ sir spečala, **drugače se bo nekega dne pokadlo pa bo mir**. Podporo pa kakor nam gre, nam mora kmetijska družba ravno tako dati, če je kmetijska, če ni le ciganska, saj je denar v nji kmetski, ker kmetje davke plačujemo (drugi pa najmanj dvakrat toliko. Opomb.) ni Vaš, ker svojega krajcarja ne daste. To je vse zato, ker smo Vam tako lep svet šenkali, da je zdaj vreden 10.000 K. Ko bi Vi enga tacga potrebovali, bi bili pa druge volje, tako ste pa čmerni. Še enkrat Vam rečem, zgoraj navedenih dve reči eno spolnite zarad sira, **drugače Vam bo trda predla**. Prav nucni tudi niste, kakor se sliši, ste nam dali lutra za učenika, ali ni katoličanov več, ali smo tako dalečprišli, kali?

Brezimna pisma se običajno mečejo v koš, tukaj je pa reč drugačna, kajti to

pismo ni kmetško, pač pa prepisano od kake bolj neokretne roke, a sestavljeno je od osebe, ki jo vsak pozna. Vsebina pisma je sestavljena od prvega bohinjskega hujskača, z enakimi besedami lovi kmete na limanice in jih hujska, zato je opravičeno, če to pismo nekoliko razgrnjem in razkrinkam tega **lažnika** Bohinjcem!

Pred vsem ni noben Bohinjec kdaj slišal, da bi jaz komu rekel ali svetoval, da naj se sploh kdo, bodisi posameznik ali kaka mlekarska zadruga izbriše iz »Kmetijskega društva«, ker je to proti mojemu interesu, kajti jaz celo želim, da bo po možnosti veliko ljudij spoznalo dobre konsumnega društva in strogost postav. Res pa je, da sem že itak revne bohinjske gostilničarje in kramarje tolažil, da pride ravno tako kakor drugod tudi v Bohinju konec konsuma in da škoda traja le par let, potem pa hitro ponehava. In res je že zadnje.

Kar se tiče interpelacije zaradi prodaje planin, katero so podali Vsenemci, sem že zgoraj navedel, da ni ne dr. Tavčar, ne jaz v nobeni zvezi z njo. Kar o tem berete v »Slovincu« ali »Domoljubu«, so njih pristne **laži**, zato iz njih pisave

lahko spoznate, koliko je resnice, in zakaj nočejo, da bi kmet z branjem drugih listov si ustvarjal svoje lastno mnenje.

Jaz sem opravičeno kritikoval Vaš sir pri Vas doma, a drugod ne. Če je Vaš sir na slabem glasu, je vzrok slabo izdelovanje, kar sem mnogokrat povedal in Vas rotil ter prosil boljše sirarje nastavljati, Vi ste pa za sirarje nastavljali mladeniče s 15 do 18 gld. mesečne plače, ki so komaj dobri za snaženje posode. Koliko je bilo le lani škode zaradi popolnoma pokvarjenih hlebov? Vzroki pa tiče še drugod! Sprašajte svojo vest in zvedeli boste, zakaj ni več laških trgovcev k Vam? Zakaj ste pa lani izgubili edinega še ostalega zvestega kupca g. O. H.? Cele članke bi lahko o tem pisal. Prodajajte svoj sir sami ali kakor hočete, jaz se zato ne bom brigal. Če ga ne morete več prodajati, je le Vaša krivda, kajti sir je danes silno cenó, a proda se le dobro blago. Preustrojite sirarstvo, da pridobite dober glas o njem po svetu in nikar ne pustite dobro podjetje spodkopavati s poskusi nezmožnih ljudij!

Žalijo me pa surova pretenja, »da mi bo trda predla« in da me »ustrelite«

(pokadlo se bo in bo mir), ker gredo take surovosti le na Vaš račun, dočim do danes Bohinjcev še nisem spoznal s te strani. V tako vrsto surovosti spada tudi imenovati kmetijsko družbo »cigansko«, ki je Vam Bohinjcem naklonila več podpor, nego jih je n. pr. Notranjski vsega skupaj naklonila.

Očitanje, da ste mi podarili prostor, ki je zdaj vreden 10.000 K, je prav smešno, kajti leta 1897, ko sem kupil ta prostor, ki niti $\frac{3}{4}$ orala ne meri, za 110 gld. in ki me je stal s stroški vred 300 K, ni bilo še sluha in duha o železnici, in je bil dotični, z bukovim grmičevjem zarasteni pašnik komaj polovico tistega vreden, kolikor sem jaz zanj prostovoljno dal, kajti gospodarski odsek Starefužine mi ga je celo hotel darovati, kar pa jaz nisem sprejel.

Da nisem jaz »prav nucen«, ker sem Vam preskrbel za sirarskega učitelja nekega »lutra«, to pa mene ne briga, kajti reč je izvršil izključno deželni odbor in je sirarja izbral (kakor se kaže prav srečno) gospod državni in deželni poslanec Povše.

Iz vsega tega odprtega pisma morete Bohinjci posneti, kako premišljeno z **lažjo** Vas ščujejo proti meni in spominjajte se, da Vas je l. 1899. znana oseba gnala k občnemu zboru kmetijske družbe z bojnim klicem: Pirci proč! V tem pismu sem Vam že povedal, kako delajo izključno z **lažmi** proti meni, ker se jim ne posreči, kaj takega proti meni najti, kar bi v očeh najpriprostejšega kmeta držalo, zato so zlasti takrat ob občnem zboru **lagali**, in »katoliška« lista »Slovenec« in »Domoljub« sta si kar sproti izmišljevala najgrozovitejše **laži**. Dobro je, če Vam te **laži** od novega pokličem v spomin, oziroma navajam, ker jih večina od Vas še ne pozna ali pa ni imela prilike jih za laži spoznati, ker so bile šele zadnji čas od sodnije in državnega zbora za **laži** spoznane.

»Slovenec« in »Domoljub« sta takrat pisala:

1. »Kmetijska družba oziroma Pirc ne zna Tomasove žlindre kupiti, preplačala jo je, kajti »Gosp. zveza« jo je veliko ceneje kupila.«

Ta trditev je bila popolnoma **zlagana**, kajti dognalo se je, da jo je »Gosp. zveza«

kupila po 3 gld. 15 kr., jaz sem jo pa kupil za 2 gld. 88 kr., tedaj za 27 kr. ceneje.

2. **Lagalo** se je, da kmetijska družba s predrago žlindro odira kmete.

Tudi v tem slučaju se je dognalo, da je bila cena pri družbi prava, dočim so jo pri »Gosp. zvezi« za 41 kr. ceneje prodajali, kot jih je stala, samo da bi mogli z **obrekovanjem** kmete naščuvati pri volitvi v kmetijsko družbo proti takratnemu odboru, češ, glejte kako Vas odirajo! Ta trditev je bila kar naravnost iz trte zvita **laž**.

3. Namigavali so, da je družba zaslužila pri žlindri nad 6000 K in prav hinavsko izpraševali mene, kam je ta denar prešel.

Tudi to je bila čisto navadna s premislekom izgovorjena gola **laž**, ki je imela namen družbo in mene blatiti, kajti tudi o tej zadevi je ta laž sodnijsko dognana.

Vse te reči je dr. Šusteršič sam priznal za neresnične in je on sam »Slovenca« in »Domoljuba« na laž postavil, ktera lista sta si

te stvari brez vsake podlage (?) sama izmislila.

4. **Lagali** so, da pri »Gosp. zvezi« niso sleparili kmete s 16 odstotno žlindro, katero so kot 32 kr. manj vredno prodajali za 18 odstotno.

»Domoljub« je še pred kratkim **lagal**, da kmetijska družba ne preskrbljuje svojim članom drugega, nego nekaj umetnih gnojil, ktera laž je nekak vrhunec vseh **laži**, kajti gg. okolu tega lista in vsak količkaj izobražen kmet, ki bere »Kmetovalca« (in teh je veliko) vedo, da kmet. družba oddaja svojim udom skoraj vse gospodarske potrebščine in sicer nad 30. Vidite kmetje, ti gospodje **lažejo**, celo o rečeh, o katerih vedo, da so splošno znane, češ, kmet sme samo to verjeti, kar mi pišemo.

6. Ko je ta »poštena« (?) gospoda spoznala, da so se z lažmi preveč zapredli, jeli so kmetijski družbi in meni očitati njim predbacivane **goljufije** in pisali so, da je družba goljufala, katero očitanje sem jim precej zagovoril. Najbolj žalostno pri tej stvari je pa dejstvo, da je sleparsko zavite podatke o tej reči izdal uradnik c. kr. kmetijske družbe, ki

je le po moji dobroti prišel do kruha pri družbi in se iz hvaležnosti potem prodal tem časnikarskim poštenjakom (?).

7. **Krono vsem lažem** so pa postavili, ko jim je bila enkrat sapa popolnoma zaprta, da so trdili, da je bila v njih listih cela reč že pojasnena, kajti niti enkrat ti hinavci še niso do sedaj teh laži preklicali in svoje bralce o resnici poučili, dasi ne le vsak količkaj izobražen Kranjec pozna danes celo resnico, temveč celo vse izobraženo avstrijsko občinstvo.

S tem pismom hotel sem Vam dati sredstva na roko, da spoznate, ali sme »Slovenec« ali kateri drugi njemu podoben list, meni očitati kako nerednost, ter me šteti med liberalne lopove, hinavce, ki skušajo uničiti našega kmeta in ki znajo bolj lagati nego kleti.

Vas Bohinjce in vse druge, ki gre ta reč kaj mar, Vas paprosim, premislite sami, kje Vam je iskati največje lopove, lažnike in hinavce na Kranjskem!

V Ljubljani, dne 27. junija 1901.

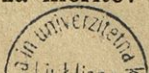
Gustav Pirc,

ravnatelj c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dostavek.

Med izhajanjem mojega odprtega pisma so mi došla nova poročila, ki svedočijo mojo trditev, da se imajo Bohinjci le sami sebi zahvaliti, ako z odkupom planin danes ne bo šlo več tako gladko, kakor v slučaju, če bi bili oni reč že lansko leto takoj zvršili, ko je g. državni poslanec Pogačnik to reč v Bohinju sprožil. Na tem mestu pa tudi moram popraviti **neresnična** poročila o zaslugah kdo je pri c. kr. kmetijskem ministrstvu celo zadevo sprožil in največ naredil. Jaz sem o tej zadevi že lansko leto pri predavanjih v Srednji vasi in Boh. Bistrici govoril in sem povedal, da je ta mož podpredsednik c. kr. kmetijske družbe gospod državni poslanec Povše. Povše in Pogačnik imata edine zasluge, drug nihče. Iz sledečega dodatka naj cen. čitatelji poznajo, kako **hinavsko** in **lažnjivo**, le z edinim namenom proti meni hujskati, je znana klika dr. Schalkovo interpelacijo glede prodaje planin proti meni izkoristila, mesto da bi se sami prijeli za svoje grešne nosove.

G. Pogačnik je neprestano Bohinjce dregal, da naj se prizadete vasi vendar ganejo in naj kaj store, da pride reč v tek. Pisaril je na župnike, župane in podžupane. V dolnji dolini je tamošnji gosp. župnik storil svojo dolžnost in je pridobil Lepenčanje in Bitenjčanje, ki so se poprej opirali nakupu. V gorenji dolini, kjer je doména kaplana Oblaka, se pa od njega nič ni zgodilo. Starifužinčani so se precej resno dogovarjali in sklenili planino kupiti. V Česnjici, ki je središče Oblakovega delovanja, niso do danes še prav nič storili. Ko je prišel srednjevaški župan k Oblaku s Pogačnikovem pismom, se Oblak kar zmenil ni. Ob državno-zborskih volitvah je rekel Oblak podžupanu Janez Arhu, da je še čas planine kupiti in da se ne mudi v to siliti. Nekoč se je reklo, da Pogačnik itak ne bo nič naredil, naj gre poprej dijak C. planino zmerit. Tedaj jurist v II. letu naj meri! Kakoršni šušmarji so pri kmetijski organizaciji, taki so povsod, če le eden reče, da je klerikalec, pa s to izjavo že zadobi vse sposobnosti celega sveta! Ali gosp. stud. jur. C. pozna le od daleč kak inštrument za meritev gozda? In slednjič

najzanimivejša vest: K gosp. državnemu poslancu Pogačniku sta šla vprašat Martin Logar, podžupan v Starifužini, in Jan Arh, odbornik mlekarske zadruge istotam, kako stoji z nakupom planine, ker so Starofužinčani pripravljeni jo kupiti in so se že o vsem dogovorili. Gosp. Pogačnik jima reče, da se mu je iz Bohinja od vplivne (?) osebe pisalo: Bohinjci niso zmožni se podati v to kupčijo, sicer čemu jim pa tudi planine bodo, menda zato, da se bodo liberalci po njih plazili. Jaz vsega tega sicer nisem sam slišal, a sporočili so mi to vsega spoštovanja vredni in zaslužni bohinjski možje in oni naj imajo odgovornost za te vesti.

Iz tega naj vsak razvidi, da sem jaz čisto nedolžen in da je bilo nepotrebno mene napadati; nisem prijatelj takih polemik, a kadar se me sumniči na moji časti in se me kmetovalcem iz zgolj sovraštva predstavlja kot njih sovražnika ter se me prikrito prišteva med lopove in hinavce, takrat pa nikdar ne bom ostal dolžan odgovora, in kdor me izziva, naj bo pripravljen, da dobi vse dvojno povrnjeno.

V Ljubljani, 3. julija 1901.

Gustav Pirc.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIJENICA

00000479585

Tiskala in založila „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.
